LRA

Europos LIETUVIS

Nr. 21(712). 1962. V. 22 — Londonas, 1962 metų, gegužės mėn., 22 d. — XVI metai

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

ATLIKIME SAVO PAREIGĄ

Grupė žinomų britų politinių veikėjų ir parlamento atstovų pasirašė pareiškimą — **Declaration**, kuria ragina laisvąsias tautas reikalauti Rytų ir Vidurio Europos tautoms, jų tarpe ir L i e t u v a i, laisvo apsisprendimo teisės. Tik leidus toms tautoms laisvai pasirinkti savo valdymosi formą, jų nuomone, galima būtų užtikrinti pasauliui tvirtą ir ilgalaikę taiką, kurios siekia visos laisvosios tautos.

Organizacinio komiteto, kuriam vadovauja britų parlamento atstovas Richard Goold-Adams, iniciatyva, šiuo metu D. Britanijoje renkami parašai po šiuo pareiškimu, kad paskui peticijos forma tai būtų galima įteikti D. Britanijos Min. Pirmininkui ir Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.

DBLS Valdyba kartu su kitų Rytų Europos tautų pabėgėlių organizacijomis nutarė prisidėti prie parašų rinkimo akcijos ir kviečia visus „Europos Lietuvio" skaityto jus D. Britanijoje į parašų rinkimo talką.

Su šiuo numeriu siunčiame po vieną peticijos blanką, kuriam reikia 20 parašų. Tikimės, kad nė vienam to blanko gavėjui nesudarys ypatingų sunkumų paprašyti savo bendradarbių, kaimynų, draugų ir pažįstamų pasirašyti. Parašai rinktini iš visų suaugusių piliečių, vyrų ir moterų, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra D. Britanijos piliečiai, ar šiame krašte gyvenantieji svetimšaliai.

Surinkus parašus, blankus prašoma tuoj pat grąžinti DBLS Valdybai. Tiems skaitytojams, kuriems tas darbas eis lėčiau, „Europos Lietuvis" maždaug po mėnesio paskelbs galutinį laiką peticijoms grąžinti. Tegul nelieka nė vienos parašams skirtos tuščios eilutės!

Proga nepaprastai reta, ir ją turėtumėm išnaudoti. Pastangų čia tereikia nedidelių: kiekvienam surinkti bent tą 20 parašų. O kas turi daugiau ryšių su žmonėmis ir kam dėl to neužtektų siunčiamosios formos, prašoma tuojau kreiptis į DBLS Centrą, ir tų formų bus prisiųsta daugiau.

Tad atlikime savo krašto reikalui bent šią nedidelę, bet labai svarbią, pareigą!

DBLS Valdyba

NORVEGIJA PRAŠOSI PRIIMTI

Kai Norvegija įstos į Europos Ekonominę Bendruomenę, tai ją sudarys iš viso jau dešimt kraštų. Dabar tėra dar tik šeši, bet reikia tikėtis, kad bus priimti tie trys kraštai ,kurie jau yra padavę prašymus ir kurių priėmimas jau dabar svarstomas ar netrukus bus svarstomas. O svarstomas priėmimas Britanijos, Danijos, Airijos. Kai Norvegija įstos, tai kol kas ir bus visi jau pilnateisiai nariai. Gal dar pasiprašys Austrija ar kiti neutralieji, bet jau kitokiomis sąlygomis (neutraliųjų padėtį sunkina tai, kad Bendruomenė turi politinių uždavinių; įstoję jie nebebūtų neutralūs).

Norvegijos nutarimas prašytis Bendruomenėn vyko gana įtemptomis sąlygomis. Kai parlamentas svarstė tą klausimą, kai kurie parlamentarai gavo grasinamuosius raštelius, kad jie bus nužudyti, jei balsuotų už įstojimą. Kadangi Norvegija yra liuteroniška, tai kraštutinieji religininkai skleidė baimę, jog įstojus kraštą gali pradėti veikti katalikiškosios Vakarų Europos įtaka. Net 4 dienas parlamente vyko karšti ginčai, tačiau nutarimas buvo teigiamas: 113 balsavo už, o tik 37 prieš.

Dabar prašymas jau paduotas.

Britai susiduria su sunkumais įstoti. Netruks tokių sunkumų ir Norvegijai. Jei ji jau dabar nėt pusę savo išvežamųjų gaminių (žuvies, popieriaus, metalų) išveža į Europos Ekonominės Bendruomenės kraštus, jei ji Europai galės patalkinti dideliais savo elektros energijos ištekliais, tai Norvegija vis dėlto labai norės apginti sau teisę žvejoti gal kaip ir iki šiol. Da bar ji nesileidžia svetimų žvejybos laivų arčiau kaip per 12 jūrų mylių nuo kranto.

— Iš Kubos vidutiniškai pabėga į Ameriką kas savaitė apie 2.000.

NUOLAIDOS

Amerikos vyriausybės sluoksniuose dabar vyrauja nuomonė, kad yra atėjęs pats tinkamiausias laikas susitarti su sovietais .Tačiau kai kurie pareigūnai ir kongreso nariai priešinasi tokiai minčiai. Jie galvoja, kad toks susitarimas pareikalaus iš amerikiečių didelių nuolaidų. Prieš galimas nuolaidas pasisako ir didžioji dalis laisvosios pasaulio spaudos. Tačiau tie, kurie yra už susitarimą, sakosi nesą pasiryžę duoti ką nors sovietams. Jie galvoja, kad sovietai šiuo metu iš viso vargu galėtų drįsti veržtis tolyn į Vokietiją ir užimti Ruhro kraštą, kuris jiems ypač rūpi. Šitaip galvoti juos verčia sovietų išgyvenamieji vidaus sunkumai. Pamažu aiškėja, kad sovietams sunku var žytis su amerikiečiais net ir erdvės tyrimo srityje, nors iki šiol jie didžiuojasi savo pasiekimais ir pranašumu. Mesdami visus išteklius ginklavimuisi, jie susiduria su dideliais trūkumais ir nepritekliais žemės ūkyje. Todėl už susitarimą pasisakantieji amerikiečių pareigūnai galvoja, kad Chruščiovas irgi nori apstabdyti šaltąjį karą ir nukreipti dėmesį į vidaus reikalus. Be to, nors Chruščiovas ir jo maršalai kalbose dar giriasi savo karine galybe ir pajėgumu nušluoti laisvąjį pasaulį nuo žemės paviršiaus, slaptai surinktieji duomenys nepatvirtina, kad taip iš tikro būtų. Amerika yra čia pralenkusi sovietus. Ginklavimosi varžybose tarp amerikiečių ir sovietų kasmet didės tarpas sovietų nenaudai. Dėl to galį būti kalbama daugiau ne apie nuolaidas sovietams, o apie galimybes juos šen ten pastūmėti atgal.

Nepaisant tų priešingų vieni kitiems balsų, pasitarimai tarp amerikiečių ir sovietų dėl Berlyno jau yra prasidėję. Vakariečių kariniai daliniai liktų Berlyne, bet jie galėtų būti šiek tiek sumažinti. Sumažinimas reikštų nuolaidą sovietams, tačiau susitarimo šalininkai amerikiečiai galvoja, kad tų karinių dalinių Berlyne dabar perdaug yra. Kariniai daliniai buvo padidinti, kai Berlynas praeitais metais apsitvėrė „kinų siena". Antra nuolaida būtų įjungimas rytų vokiečių pareigūnų į tarptautinę komisiją, kuri prižiūrėtų susisiekimą su Berlynu. Rytų vokiečiams ir sovietams toks susitarimas leistų sakytis, kad tuo pripažįstamas Rytų Vokietijos režimas. O vakariečiai galėtų tvirtinti, kad tai nėra joks pripažinimas, nes komisija būtų tarptautinė. Žodžiu, amerikiečiai galvoja, kad tuo susitarimu abi pusės galėtų būti patenkintos ir jaustųsi apginusios savo garbę.

Kad sovietų baimė kiek sumažėtų, viešai būtų paskelbtas nusistatymas neduoti Vakarų Vokietijai atominių ginklų. Iš viso toks susitarimas būtų tikrai diplomatiškas, paremtas išsisukinėjimais. Amerikiečiai nieko neprarastų, o Chruščiovui būtų duotas argumentas girtis, jog jis išrūpinęs Rytų Vokietijai pripažinimą. To jis juk seniai siekė. Kad tas pripažinimas teturėtų siaurą reikšmę, tai jau kitas dalykas.

Bet kol kas dar nieko aiškaus nesutarta. Abi pusės dar būtinai turi įtikinti savo žmones, kad čia už jų pečių nebus įvykdyti kokie nors įtartini dalykai. Net ir patys pasitarimų dalyviai gali prieiti nuomonės, kad tokia diplomatija abiems jiems bus nenaudinga. Tada šaltasis karas galėtų iš naujo sustipréti. Tačiau ar toks susitarimas ilgam užtikrintų taiką pasauliui? Be to, ar laisvasis pasaulis iš tiesų nepaliktų sovietų jungui visam laikui dabar pavergtąsias tautas? Ko verti tada būtų amerikiečių pasisakymai, kad jie gina ne tik savo, bet ir visų tautų laisvę ir teisę būti nepriklausomomis?

Septynios DIENOS

SOVIETAI VĖL PRADĖS BANDYMUS

Lankydamasis Bulgarijoje, Chruščiovas pareiškė, kad Sov. Sąjunga greit vėl pradėsianti naujus atominių ginklų bandymus. Kadangi Amerika nepaklausiusi prašymų ir pradėjusi bandymus, tai ir sovietai esą priversti.

Kitoje kalboje jis pasidžiaugė gerėjančiais santykiais su Jugoslavija. Tie santykiai būsią gerinami.

Nors apie Albaniją jis nieko nepasisakė, bet patys komunistai spėja, kad ir į Bulgariją jis važiavęs slaptai susitikti su Albanijos komunistų vadais.

DE GAULLE'IO POLITIKA

Spaudos konferencijoje Prancūzijos prez. de Gaulle'is išdėstė savo politiką. Jis pasisakė už bendradarbiavimą su buvusiomis kolonijomis, už Europos stiprinimą politikos, gynybos ir ekonomijos srityse, už savo atominę pajėgą. Atlanto sąjungą esanti reikalinga, kol nepašalinta sovietų grėsmė.

Protestuodami dėl prezidento pasisakymo prieš tarptautinę Europos organizaciją ateityje, pasitraukė iš Prancūzijos vyriausybės 5 ministeriai.

ĮSPĖJIMAS NUSIBOMBINTOJAMS

Šią vasarą Maskvoje ruošiamas pasaulinis nusiginklavimo kongresas. Jį ruošia pasaulinė taikos taryba, o remia britų nusibombintojų judėjimo žymieji vadai — lordas Russellis, Collins ir lordas Chorleys.

Britų darbo partija įspėjo juos. Jei jie rems tą kongresą, visi bus išmesti iš partijos.

Įtempimas stipriau užsimezgė jau tada, kai nusibombintojai Glasgowe Gaitskeliui, o Londone Brownui trukdė kalbėti gegužės 1 d.

DJILUI 5 METAI

Buvusį Tito draugą ir krašto viceprez. Milovaną Djilą Jugoslavijos teismas nutei sė 5 m. kalėti už valstybinių paslapčių išdavimą (už Amerikoje spausdinamąją knygą — pasikalbėjimus su Stalinu).

Jam teks atsėdėti dar 3 m. ir 8 mėn. anos bausmės, kuri buvo dovanota, kai jis buvo nubaustas už kitą knygą — „Naująją klasę", kritikuojančią komunistinius režimus.

PASIRUOŠIMAS GINTIS

Amerikiečių kariai išsikėlė Bangkoke, pasiruošę ginti Siamą, jei komunistiniai daliniai pajudėtų iš Laoso. Britai taip pat pasiruošę siųsti savo dalinius. Jei bus reikalo, įsikiš ir Filipinai.

Amerikiečiai kol kas nenori kištis į Laoso reikalus.

AZIJOS PIETRYČIAI PAVOJUJE?

Kai balandžio mėn. gen. Ne Win nuvertė civilinę vyriausybę, visi vakariečiai mokytojai Burmoje buvo atleisti iš pareigų. Dabar apie 70 procentų visų 350 mokyklų, kuriose dėstoma kinietiškai, tvarko iš komunistinės Kinijos atsiųstieji mokytojai.

Burmą tvarkantieji kariuomenės vadai linksta į komunistinę Kiniją, nes vis labiau stiprėja įsitikinimas, kad iki 1970 m. ji užims visus pietryčius, o tarp jų ir Burmą.

NAUJA NUOMONĖ DĖL DIDŽIŲJŲ BOMBŲ

Savo metu amerikiečių strategai tvirtino, kad sovietų gaminamosios 100 megatonų bombos tegali turėti menkos karinės reikšmės. Dabar prieita nuomonės, kad jos gali labai daug reikšti. Panaudotos prieš amerikiečius, jos dėl didelės sprogstamosios jėgos galį niekais paversti jautrius antiraketinius įrengimus net ir požemyje.

Elektroninės firmos buvo paprašytos paruošti apsaugos priemones tiems įrengimams.

OAS VEIKLA

OAS, teroristinė europiečių organizacija Alžyre, dar tebesiautėja.

Pvz., gegužės 15 d. buvo nužudyti 77 muzulmonai (sužeista 40).

INDONEZIJA NULEIDO PARAŠIUTININKUS

Indonezija seniai grasino pasiimsianti Olandijos koloniją N. Gvinėjoje. Buvo jau ir bandyta išsikelti.

Dabar Indonezija N. Gvinėjos pietvakariuose nuleido parašiutininkų.

Mirties bausmės už prievartavimą

(E) Šalia kitų, labai padažnėjusių nusikaltimų Sovietijoje, vis labiau kyla ir moterų prievartavimų skaičius miestuose. Greičiausia, ryšium su tuo nusikaltimų padidėjimu patvirtintas vasario 15 d. įsakas, kuriuo už tuos nusikaltimus baudžiama nuo 8 iki 15 m. laisvės atėmimu, ištremiant nuo 2 iki 5 metų arba neištremiant, arba mirties bausme.

Pajuokia amerikinį gyvenimą

(E) Vilniaus radijas „teatro premjeroje" apie amerikoniškas vedybas išjuokė, pašiepė tariamai JAV gyvenimo papročius, kai vedama dėl pinigų, kai žmonos reikalaujančios iš vyro apsidrausti stambia pinigų suma ir vėliau siekiančios to vyro pražūties ir pan.

NAUJO KARO PAVOJUS

Vokiečių „Salzburger Nachrichten" dėl padėties Laose rašo:

„Jau trys penktadaliai Laoso karalijos yra komunistų rankose. Komunistams žengiant toliau, kyla pavojus, kad visas Laosas atiteks jiems, kaip grobis. Kita galimybė būtų krašto padalijimas, arba tiesiogi nis amerikiečių įsikišimas. Tai reikštų karą, į kurį įsiveltų Jungtinės Valstybės, o Sov. Sąjunga žiūrėdama šaipytųsi ir trintų rankas, kad vienoje pusėje amerikiečiai žlugdo savo pajėgas ir naikina turtą, o kitoj pusėj gal raudonieji kiniečiai. Jeigu visas Laosas atitektų komunistams ar jei jis būtų padalytas, tai amerikiečiai atsidurtų pavojuje netekti Azijoje savo veido. Laisvasis pasaulis smuktų Japonijos, Filipinų, Indonezijos, Burmos, Indijos, Pakistano ir dar kai kurių kitų valstybių akyse. Laoso komunistai veikia ir tvarkosi pagal savo užgaidas ir nesiskaito su kontrolės komisija, visiškai negerbdami jos, nors joje atstovaujama ir komunistinė valstybė. Tai yra gąsdinantis, bet kartu ir labai pamokomas panašumas su dabartiniais pasitarimais ir ginčais dėl Berlyno... Laoso įvykiuose galima taip pat įžiūrėti panašumų su sovietų reikalavimu J. Tautų generalinį sekretoriatą pavesti troi kai. Troikos mintį J. Tautų viršūnėje amerikiečiai visu įkarščiu atmetė, visai teisingai sakydami, kad Rytų atstovai toje J. Tautų troikoje kiekvieną Kremliui nepriimtiną klausimą galės atmesti pasinaudodami veto teise."

JUNGTINĖ EUROPA IR JUNGTINĖS VALSTYBĖS

Aiškindamasis Prancūzijos prez. de Gaulle'io pasisakymą dėl Europos stiprinimo ir jos savarankumo, britų „The Guardian" rašo:

„Aišku, kad jis negalvoja, jog Vakarų Europą reikia palikti nesaugomą J. Valstybių, bet visos jo mintys krypsta į nepriklausomumą. Jis sako, kad nieko negalima padaryti dėl Berlyno, kol Europoje nėra pusiausvyros tarp Rytų ir Vakarų. Jei tas pasisakymas iš viso ką nors reiškia, tai jo prasmė būtų, kad Vakarų Europa privalo būti pakankamai stipri susitvarkyti su rusais pati viena. Matyt, prez. de Gaulle'is perša mintį, kad sprendimus bus galima daryti be amerikiečių". Nurodydamas, kad tam reikalui prezidentas nori turėti savų atominių ginklų, ir gerbdamas jo norą būti nepriklausomu, laikraštis vis dėlto tokią darosi išvadą: „Jungtinė Europa turi dirbti, kad būtų dar stipresnė ir patikimesnė Jungtinių Valstybių sąjungininkė".

JUGOSLAVIJA, DJILAS IR VAKARAI

Už knygą „Pasikalbėjimai su Stalinu" nuteisus buvusį Tito draugą Djilą, britų „The Guardian" rašo:

„Pats tas dalykas, kad Stalinas buvo nuvertintas namie, nebūtinai dar reiškia, kad jo vardas be pagarbos gali būti tariamas visame kitame komunistiniame pasaulyje; Stalino puolimas gali būti aiškinamas ir kaip Rusijos ir jos santvarkos pasirinkti sau vadus puolimas. Rusų akyse maršalas Tito turi atsisakyti savo revizionizmo. Bet gali būti ir paprastesnis aškinimas. Komunistinėje valstybėje bet kokia kritika yra bandymas. Jei pasiseka, autorius ir vėl gali bandyti ir taip, kaip pastaruoju metu kai kurie sovietų autoriai ir daro, palenkti aplinkos protus į savo pusę ir susidaryti sau sąlygas dar sėkmingiau bandyti".

Vokiečių „Muenchner Merkur" ta pačia tema rašo:

„Jugoslavijos režimas viešai pasirodo, kad jis stengiasi prisiderinti, ir, sovietų pasitenkinimui, Milovano Djilo pasmerkimas įžeidė Vakarų viešąją nuomonę. Tą dalyką lengvai galima būtų išaiškinti, kaip lemtingą klaidą. Suprantama, kad Vakarų vyriausybės dėl Djilo nedarys jokios intervencijos, vengdamos kaltinimo, kad kišamasi į Jugoslavijos vidaus reikalus. Taip pat jos nepasinaudos tuo, kad Djilas nuteistas, keisti savo politikai su Jugoslavija. Tačiau labai galimas dalykas, kad ilgesniame laiko būvyje neigiamas viešosios nuomonės nusistatymas bus pajėgus lemtingai paveikti tą politiką".

KADA IŠ TIESŲ ŽMONĖS NEBUVO KLAUSIAMI?

Nuvažiavęs į Maskvą, į aukščiausios tarybos sesiją, Justas Paleckis pasakė kalbą, kurioje nurodė, kad Lietuvos niekas nekomunistinęs, kad ji jau 1918 metais pasirinkusi komunizmo kelią. Girdi, tik karinė intervencija privertusi mūsų kraštą pabūti kapitalistiniame pasaulyje. Niekas tada ir neklausęs, ar žmonės sutinka su įvestąja santvarka.

Jei nežinotumėm, kad Paleckis yra partinis, tai sakytumėm, kad jis yra netekęs atminties. Jis gi gyveno Lietuvoje, kai buvo renkami nepriklausomieji seimai ir balsuojama, kas už ką nori. Vadinas, būdavo klausiama žmonių nuomonės. Net ir keli komunistai per nesusipratimą buvo išrinkti. Bet aišku, kad ir Paleckis tada balsavo ne už komunistus, nes anuomet jis dar rašė gražius straipsnius, aukštino nepriklausomybę. Tiktai šiandien persimetė į bolševikų pusę, kai gavo iš jų neblogą vietą. Bet jis turėtų bent nutylėti tokius dalykus,kad niekas anuomet neklausė žmonių. Šitaip tvirtinant išeina akiplėšiškas melas.

Va, jei jis būtų pasakęs, kaip ta sovietinė tvarka Lietuvoje buvo „atstatyta", tai jam būtų jau tekę pasakyti, kad tuomet žmonių tikrai niekas neklausė. Užėjo raudonoji armija, pastatė Maskvai bernauti sutinkančius Paleckį, Sniečkų ir kitus kvislingus, o tie dabar ne tik padeda smaugti, bet ir meluoti.

Jei iš tikro kas nors pasiklaustų lietuvius, ar jie nori būti tokių išdavikų valdomi, tai jie abi rankas keltų prieš pačią santvarką ir prieš jos vykdytojus.

KAS LIKIMO ŠEIMININKAI?

Mus čia šiek tiek nustebino žinios, kad iš Amerikos grįžo į Lietuvą Regina Leonavičiūtė-Leonaitė. Jos tėvai daug pastangų padėjo, kol atgavo vaikus iš Lietuvos. Todėl susirūpinę išleido dukterį atgal. Vienas tik pateisinimas — kad ta jų duktė Regina buvo palikusi Lietuvoje jauną vyrą, kurį ji mylėjo. Tačiau tėvai išleido dukterį, tur būt, be vilties jau, kad ji galėtų grįžti į Ameriką. Jeigu jau grįžai atgal bolševikams į nagus, tai išvažiuodama atsisakyk visų vilčių.

Kaip „Komjaunimo tiesa" balandžio 17 d. rašo, Associated Press paminėjo tėvų iš dukters ir būsimojo žento gautąjį laišką, jog jie žada grįžti į Ameriką. Tokia naujiena sujudino „Komsomolskają pravdą", ir reikalas jau baigtas. Jaunieji, kaip ir buvo galima laukti, išsigynė savo tokio sumanymo ir tai, kad jie laišką rašė. „Komsomolskaja pravda" melagiais išvadino Associated Press žinių agentūrą, kad tik tas reikalas nebebūtų judinamas ir kad jaunieji nebedrįstų kelti išvažiavimo klausimo. Bolševikai pagavo muselę į savo voratinklį ir pigiai jau nebepaleis jos.

Juokinga, bet ką gi padarysi, kad bolševikai apskritai laikosi tokių nusistatymų!

Mirties bausmės už kyšininkavimą, kėsinimąsi prieš milicininkus

(E) Sovietų Sąjungos Aukšč. Tarybos prezidiumas balandžio 24 d. įstatymu patvirtino dar vasario mėn. išleistus įsakus, padidinant baudžiamąją atsakomybę dėl kyšininkavimo, kuris esąs „viena iš gėdingiausių ir biauriausių praeities atgyvenų"... Pagal patvirtintą įsaką, jei pareigūnas, užimąs atsakingą padėtį, gauna kyšį, tai jis baudžiamas laisvės atėmimu nuo 8 iki 15 metų su turto konfiskavimu ir su nutrėmimu, o ypač sunkinančiomis aplinkybėmis — mirties bausme. Tarpininkavimas kyšininkaujant ir kyšio davimas baudžiami laisvės atėmimu nuo 2 iki 8 metų.

To paties A. Tarybos prezidiumo įsaku padidintos bausmės už kėsinimąsi į milicijos darbuotojų ir liaudies draugovininkų gyvybę, sveikatą ir orumą. Baudžiama laisvės atėmimu iki 5 metų, o sunkinančiomis aplinkybėmis ir mirties bausme.

PASAULYJE

— Dr. Filbert, dabar banko direktorius, karo metu SS pulkininkas, kaltinamas karo metu nužudęs 11.000 žmonių, prisipažino teisme, kad jo įsakymu tebuvę nužudyti tik „keli tūkstančiai".

— Italijoje priimtas įstatymas, kuris draudžia reklamuoti tabako gaminius (kas pakartotinai nusižengs, bus baudžiamas iki 2 mil. lirų — apie 1.150 svarų).

— 45.000 Saaro kasyklų darbininkų, išstreikavę 8 dienas, gavo 8 proc. atlyginimo priedą.

— Kenijos Trans-Nzoia srityje kai kurie žemdirbiai net 3 kartus sodino kukurūzus, ir žiurkės vis nuėda juos.

— Vėl buvo įvykdytas pasikėsinimas prieš Indonezijos prezidentą Sukarną, jau penktas iš eilės (sužeisti buvo 5 greta jo buvusieji asmenys).

— Pretendentas į Ispanijos sostą Don Juan Carlos vedė Graikijos princesę Sofiją.

ANTROJI JOERG KNYGA

TEBEIEŠKANČIOS „LAIMĖS IEŠKOTOJAI"

RAŠO **J. Kuzmickis**

Vokiečių romantinio peizažo meistras tapytojas Gaspar David Friedrich kartą pasakė: „Tapytojas neturėtų tapyti tik to, ką jis prieš save mato, tačiau tai, ką mato savyje". Aplinka, įvairūs buities įvykiai yra tiktai gyvenimiška medžiaga, kurią bet kurios srities menininkas paprastai perkuria, įliedamas savo asmenybės kraujo.

Irena Naudžiūnaitė Joerg, lietuvių tautos atžala, karo ir suirutės stumiama, nukeliavo į Austriją, kur įsikūrė, sudarė šeimą ir įstrigo tarp kalnų ir įdaubų. Gyvendama mažame provincijos miestelyje, neturėdama progos susitikti su gausesniais savo tautiečių sambūriais ir stebėti jų dvasinę būseną bei pastangas įsikurti, kartu — kaip kiekvienas mūsų — būdama atkirsta nuo Lietuvos, — ji lietuviško gyvenimo bėgyje tarsi sustojo. Jauna palikusi gimtąjį kraštą, daugiausia atsimena paskutinio karo maišatį, bėgimą į užsienį, tremties gyvenimą stovyklose, pastangas emigruoti ir sustingimą pasilikus laikinoje buveinėje. Dar kiek naujos audros ir kovos aidų atnešė visiems žinomas vengrų sukilimas ir nauja pabėgėlių banga į Austriją.

Šita suglaustai aptarta dvasinė būsena labai svarbi nagrinėjant I. Joerg lietuvišką kūrybą: pirmuoju „Taika ateina į slėnį" romanu (1957) autorė vaizdavo karo pabaigos dvasią, o pastaruoju „Laimės ieškotojų" novelių rinkiniu (1962) dar kartą grįžo į pabėgėlių, benamių lietuvių, pabaltiečių ar vengrų sudužusio gyvenimo griuvėsius.

I. JOERG ŽMONĖS

Irenos Joerg žmonės — „barakų", „lagerių" (tur būt, ji sąmoningai vartoja tuos gėdingus perklupusios Vokietijos paminklų pavadinimus) įnamiai, svetimų išnaudojami tarnai, o kartu šviesesnio gyvenimo svajotojai, kurie, tarsi netikėdami prisikelsiančia Lietuva, visas viltis sudeda į emigraciją:

„Ar tu žinai ką nors apie tą šalį? Na, bet ir iš kur tu gali žinoti! O ten visai kiti žmonės, visai kita tvarka ir gyvenimas! Man atrodo, kad ten ir saulė kita, ir pavasaris niekada nesibaigia. Na, tegul aš ir per daug pasakiau, bet viena žinok, kad niekas ten nėra persekiojamas, niekas neklausia tavęs tavo tautybės, niekas nesirūpina tavo religija ir pažiūrom ir niekas nevadina tavęs „valkata D.P." (38-9 psl.).

Taip, tokios yra benamio žmogaus, kuriam nusibodo svetima duona ir priekaištaujančios akys, svajonės. Tačiau svajonės taip retai būva pagrįstos realybe, dvasine pusiausvyra ir susigrąžinta ramybe.

Gal liūdniausios novelės — „Dainė" ir „Pergalė". Jos suspaudžia širdį nusivilimo, mirties ir nevilties agonijomis. Dainė, nenorėdama apkartinti paskutinių savo tėvo, buvusio kavalerijos majoro ir sovietų kalinio, dienų, nesako tiesos apie „Bareikus — savo numylėtąją tėviškę" — nuteriotą, apiplėštą, išniekintą. Skaudi realybė tėvą nužudo, o duktė, sovietų frontui artėjant, neturi laiko paanalizuoti savo jausmų karininkui Mohr'ui, išteka už jo, persikelia į Austriją, kad čia galutinai įsitikintų „apgavusi save. Save ir kitus. Ir tai vien tik iš baimės, iš begalinio egoizmo" (261 psl.).

„Pergalės" novelės Janda, kurios vyras žuvo „už Reichą, už Fuhrerį - - karžygiš ka mirtimi", pasiima auginti lietuvio inžinieriaus — našlio — naujagimį sūnų. Lietuvis inžinierius emigruoja į Australiją, palikęs svetimtautei savo atžalą, o ši triumfuoja „pergale", kai pavyksta berniu kui išaiškinti jo šeimos tragediją ir ištraukti iš jo — „o mama, aš tave taip myliu" — žodžius... Ir nežinai žmogus, ką mąstyti: ar liūdėti su gyvnašle Daine dėl nepažinto gyvenimo atkeršijimo, ar džiaugtis su vokiete Janda, laimėjusia Reichui našlaitį lietuviuką...

Ir ne tik Dainė, ne tik bevardis inžinierius su savo atžala liūdnai nuteikia skaitytoją: *gyvenimo audros sužaloja ir* „Bailio" novelės „drąsuolio" Romo motiną Branienę, ir latvę Irvę von Rimgaudis („Laimės ieškotojai"), ir dar vieną kitą.

Giedresnės yra dvi novelės — „Auksinės sagos" ir „Vengriška Madona": kaip pirmojoje novelėje karo pabėgėlis kun. Jonas nustebina moteris ir merginas savo kunigyste, taip antrojoje — vengrė pabėgėlė Gita nustebina mažo Maltinių kaimo žmones savo charakteriu, principingumu ir dvasios skaidrumu. Jei anksčiau minėtos novelės tarsi įtaigojo, kad karo suirutės laužia ir smulkina žmones, taip dvi pastaros liudija, kad charakterio žmogus pajėgia didvyriškai priešintis visokiems nelabiems prajovams.

KELIOS PASTABOS

Man rodos, nesuklysiu tvirtindamas, kad mūsų jaunoji rašytoja Irena Joerg stengėsi ne tik, G. D. Friedrich žodžiais tariant, rašyti tai, ką matė prieš save, bet ir jausti su savo veikėjais, gyventi jų nelaimėmis ir džiaugsmais, nudažyti jų buitį savo godų niuansais. Pažindama Austrijos vietovaizdžius, gerai atsimindama nuūžusio karo negandus ir jo paliktas žaizdas, ji nesimeta į nepažįstamus kraštus, žmones ar sunkiai nuvokiamus pergyvenimus. Jos gamtos vaizdai „Vengriškoje Madonoje" maestriški, jos sutikti žmonės — „Auksinių sagų" klebonas, „Vengriškos Madonos" kun. Fridrikas, „Laimės ieškotojų" Albertas von Cornelijus, „Bailio" mokytojas — gyvenimiški, realūs. Gal kiek mažiau to realizmo jos pačios tautiečiuose, — ak, bet jie meteoru švystelėjo karo metu ir vėl nuskriejo pla čiais pasaulio keliais. Nuskriejo kur nors įsikurti, vėl žmonėmis pasijusti ir atgauti savo prarastą tikrumą ir tikėjimą savimi.

Tačiau kūrėjai nestovi vietoje: viena pabaigę, imas kita kurti. Kur pasuks savo dėmesį ir plunksną I. Joerg? Tikiu, kad į karo ir stovyklų gyvenimą tikrai negrįš. Noriu manyti, kad savo lakia vaizduote susiras „moteriškesnių" sričių, kur gal bus daugiau giedros ir prošvaisčių.

Rašytojai sekasi charakterizuoti žmones. Jos veikėjai — ne kokie visiems pažįstami tipai, bet individualūs charakteriai. Jie skiriasi savo galvosena, kalba, valingumu bei originalumu.

Tačiau senas patarimas — nuolat vartyk savo raštuką, stilių — praverstų atsiminti. Dabarties skubos amžiuje, kada visi skundžiasi laiko stygiumi, reiktų mėginti kai ką parašyto daugiau konden suoti, apdailinti, rūpinantis žodžio grožiu, sakinio švytėjimu.

Pagaliau reikia pažymėti „Nidos" klubo geras intencijas — sudaryti progos supažindinti skaitytojus su naujais mūsų rašytojais.

Irena Joerg, LAIMĖS IEŠKOTOJAI. Novelės. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 36. 1962 m., 262 psl.

Portugalų žurnalas apie Čiurlionį

Portugalų meno ir literatūros žurnale „Coloquio", kuris leidžiamas Lisabonoje, šių metų pirmajame numeryje yra palankus straipsnis apie Čiurlionį, kaip abstraktaus meno pradininką. Straipsnį puošia Čiurlionio atvaizdas ir trys jo kūrinių reprodukcijos.

Žurnalas leidžiamas prabangiai, gausiai iliustruotas spalvotom ir juodai baltomis muziejų meno reprodukcijomis.

21.500 egz. „Pravdos" Lietuvai

(E) Vilniaus radijas gegužės 5 d. paskelbė, kad į Lietuvos miestus, rajonus, kolchozus kasdien pristatoma daugiau kaip 21.500 egz. Maskvos „Pravdos". Į Vilnių dienraštis pristatomas tą pačią dieną, ir jį skaito per 7.000 vilniečių. Kauną pasiekia 3.500 egz., Klaipėdą — 2.300. Tik Vilniuje veikia per 4.000 vadinamųjų visuomeninių įgaliotinių, kurių pareiga so vietinį laikraštį ar žurnalą įpiršti kiekvie no gyventojo šeimai.

— Pagal Vilniaus radiją, visoje Sovietų Sąjungoje ir už jos ribų dabar esą žinomi šių lietuvių kultūros žmonių vardai ir darbai: skulptoriaus J. Mikėno kūriniai, dail. A. Žmuidzinavičiaus paveikslai, kompozitoriaus J. Juzeliūno ir poeto E. Mieželaičio.

— Apie lietuvių literatūros derlių paskutiniais metais kalbėdamas, rašytojų sąjungos sekr. Ambrasas pažymėjo, kad meistriškumu daugiau pasižymėjo poetai Mieželaitis, Marcinkevičius, Reimeris, Drilinga. Prozoje debiutavo J. Marcinkevičius su „Pušimi, kuri juokėsi"; dar iškeltas J. Avyžius, M. Sluckis, H. Korsakienė.

Naujų romanų tikimasi iš Baltrūno, Bieliausko, Sluckio ir kt. (E)

MARIJA KARALIENĖ

„Sveika karaliene, gailestingumo Motina, mūsų gyvybė, saldybė ir viltie, sveika!" Tais žodžiais po kiekvienų skaitytinių šv. Mišių kunigas išreiškia Bažnyčios kreipimąsi į Mariją Karalienę. Į Mariją kaip Karalienę švč. Mergelės Marijos litanijoje kreipiamasi net 13 kartų: Karalienė angelų, patriarkų, pranašų, apaštalų, kankinių, išpažinėjų, mergelių, visų šventųjų, be gimtosios nuodėmės pradėtoji, į dangų paimtoji, šventojo rožinio ir karalienė taikos! Karališkoji garbė su Marijos asmeniu siejama dėl dviejų motyvų: kadangi jos žemiškoji kilmė paeina iš karališkosios Dovydo giminės ir kadangi jos pagimdytasis sūnus Jėzus yra karalius. Popiežius Pijus XII 1954 m. spalio mėn. 11 d. savo enciklika „Į Dangaus Karalienę" paskelbė visai Romos Katalikų Bažnyčiai privalomą „Palaimintosios Marijos Mergelės Karalienės" šventę, kuri švenčiama gegužės 31 d. Šventės paskelbimo rašte taip motyvuojama: „Iš krikščioniškosios senovės paminklų, iš liturginių maldų, iš krikščionijos religinio jausmo, iš meno kūrinių ir iš visur ateina balsai, kurie tvirtina, kad Dievo Gimdytoja Mergelė yra apdovanota karališkuoju kilnumu". Nors Marijos Karalienės šventė nėra privaloma ta prasme, kaip sekmadieniai ar Velykos, Kalėdos, Sekminės, t.y. tikintieji neturi pareigos tą dieną išklausyti šv. Mišių, tačiau Bažnyčia tikisi, anot Pijaus XII žodžių, kad jei toji tiesa bus visiems akivaizdžiau parodyta, tai visai Bažnyčiai iš to būsianti didelė nauda.

Tarpe daugelio Marijos karališkųjų savybių, šioje vietoje noriu ypač pabrėžti dieviškosios malonės tarpininkavimą. Marija visų Dievo malonių tarpininkė! Liturginėse maldose jai taikomi S. Testamento žodžiai: „Aš motina gražios meilės ir baimės, pažinimo ir šventos vilties. Manyje visa kelio ir tiesos malonė; manyje visa gyvenimo ir dorybės viltis. Ateikite pas mane visi, kurie manęs trokštate, ir pasisotinkite mano vaisiais!" (Ekli. 24,24-26). Marijai daugelio teologų priskiriamoji Dievo malonių tarpininkavimo galia išplaukia iš jos dieviškosios motinystės. Juk ji pagimdė tą, kuris yra visos Malonės šaltinis. Visiškai atitinka logikos dėsnius, kad Dievas pasinaudotų tuo pačiu keliu gimdamas žmogaus sieloje per malonę, kuriuo pasinaudojo tapdamas žmogumi. Tas kelias yra Marija Dievo Motina. Šią tiesą ypač giliai išvystė ir pagrindė šv. Grignion de Monfort, gyvenęs 1673-1716 m., šventuoju paskelbtas 1947 m. Priskiriant Marijai malonių tarpininkavimo galią, niekuo nesumažinama pagarba Dievui. Tačiau Marijos malonių tarpininkės tiesa nėra Romos Katalikų Bažnyčios dogma.

Daugelis pasaulio tautų švč. Mergelę Mariją yra pasirinkusios savo ypatinga globėja, savo karaliene. Ir lietuvių tauta yra paaukota jos Nekalčiausiajai Širdžiai. Marijos šventės Lietuvoje buvo ir tebėra nuoširdžiausiai mėgstamos. Lietuviai tikintieji niekuomet neabejojo, kad Marija yra patikimiausia užtarytoja. Už tai nesiliaujančiai skamba šimtamečio Maironio giesmė: „Silpni nusiminę, tavyj paskutinę tematome viltį tiktai".

Kun. Bronius Liubinas

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

MANCHESTERIS — pamaldos gegužės 27 d., 10.30 val.

ROCHDALE — gegužės 27 d., 11.30 val.

KAS NENORI SUŽINOTI apie savo artimųjų, ypač moterų ir vaikų, atskirtų nuo vyrų, pergyvenimus Sibire?

Iš ten ištrūkusi mūsų tautietė H. Tautvaišienė pasakoja apie tai naujai išleistoje knygoje

TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TUNDROJE.

Kaina 9 šil.

Knygą galima gauti „Darbininkų Balso" administracijoj, 1, Ladbroke Gardens, London, W.11.

Prisiuntusieji 10 šil., priedo gaus susipažinti DARBININKŲ BALSĄ, lietuvių trade-unionistų laikraštį.

GERIAUSIA DOVANA

Ilgo grojimo lietuviška plokštelė, lietuviška knyga

„Ar pameni" — šokių muzika su šlageriais. „Dainuojame su Rūta" — 17 liaudies dainų. „Vakaruškininkės dainuoja" — kalėdinės ir velykinės giesmės. „Bostono lietuvių choras dainuoja" — 16 liaudies dainų. Plokštelės kaina su persiuntimu 2 sv. 10 šil.

Naujai gauta

H. Tautvaišienė — Tautų kapinynas Sibiro tundroje — 9 šil. 6 p.

S. Pranckūnas — Riedmenys rieda per galei — 0.18.6.

A. Rūta — Motinos rankos — 1.9.4.

S. Aliūnas — Trejos devynerios (satyra) — 0.7.4.

P. Naujokaitis — Maži žingsniai (pasakojimai jaunimui) — 0.14.8.

V. Biržiška — Aleksandrynas — 2.14.0.

J. Eretas — St. Šalkauskis — 1.9.4.

A. Baronas — Vieniši medžiai — 0.11.6.

A. Baronas — Lieptai ir bedugnės — 1.2.0.

Žodynai, maldaknygės, periodika.

Prašoma nedelsiant atsiskaityti už 25 t. Liet. Enickl.

Rašyti:

Dainora, 49 Thornton Ave., London, W.4.

ZUZANA MORAVSKA

Vilkų lizdas

APYSAKA IŠ KRYŽIUOČIŲ LAIKŲ

(VERTĖ A. VĖGĖLĖ)

(11)

— Arba? — vėl pertraukė Dietrichas. — Arba pakvies taikytis Didįjį mistrą, — baigė Hochswaldas.

— Tegu tik pabando! — tarė Dietrichas ir nerimaudamas dideliais žingsniais pradėjo vaikščioti kambariu.

— Tegu tik pabando! — kalbėjo pats sau. — O tasai dėl šventos ramybės, kad tik jo iš vietos nepajudintų, su viskuo sutiks, pražudys Broliją ir gėdą jai užtrauks.

— Šalia ano, kuris dėl ramybės viską atiduoda, yra šis, kurio įsakymus pripratome gerbti labiau, kaip didžiojo mistro, — tarė draugiškai Hochswaldas. — Duok todėl įsakymus, Dietrich von Altenburgai, kryžiuočių brolijos maršalkai.

— Lengva tau tai pasakyti! Jums visiems atrodo, kad aš čia viską galiu, bet štai turite geriausią įrodymą, kad toksai Guenteris mokėjo priliįsti prie ano ir, štai, nuėjo, pražudė geriausią karžygių būrį, o, be to dar, pražudė du geriausius vaikinus iš „Vilkų lizdo", iš kurių Brolijai būtų buvusi nauda. Vieno jų padedamas būčiau galutinai susitaikęs su Gediminu, nes tasai narsus lietuvis yra užkietėjęs stabmeldis, o vaikinas buvo didžiausiai jų gerbiamojo kunigo vaikaitis.

— Todėl matote, kad mano patyrimas nedaug ką padeda! — pridūrė po valandėlės, lyg nusiraminęs, kad galėjo išlieti visą savo pyktį, kuris lyg akmuo slėgė jo širdį.

— Sunku kas padaryti, — kalbėjo Hochswaldas. — Žinome juk, kad ką anas padarys, visuomet išeis Brolijos nenaudai. Bet vienintelė viltis jumyse. Dabar, kai pasitaiko proga ir patsai Vladislovas siunčia pasiuntinius taikos sudaryti, galime praplėsti savo ribas, o tokiu būdu pavojingesni būsime Gediminui.

— Kas mums iš to, jei reikia taikytis su juo, kitaip sustiprės Gediminas ir gali užpulti mus ir atimti žemes Prūsų Lietuvoje. O tuomet gėda kryžiuočių vadui! — tarė Dietrichas.

— Bet Gediminas, matydamas, kad susitaikėme su Vladislovu, nedrįs atimti iš mūsų žemių, nes bijos Brolijos padidėjusios galybės, — pridūrė Hochswaldas.

— Visi žiūri į tą galybę, — pakartojo rūsčiai Dietrichas. — Tas Vladislovas karūnavosi, popiežius leido tai, o Jonas Liuksemburgietis menkai tesipriešino, tačiau juk galėjo tą žemės plotą, kurį pagriebė Vladislovas, prisijungti prie Čekijos. Nežinia, į ką valstybėje ir kreiptis, kai sostas dviejų rankose: Austrijos Fridricho ir Bavarijos Liudviko. Griūva vokiečių vienybė, o lenkų auga. Mums todėl priderėtų dabar vienyti vokiečius! Mes, kaip iš pirmųjų krikščionių kilusi kovotojų Brolija, privalome vadovauti visam pasauliui, mums privalo nusilenkti visi sostai! Tuo tarpu menkutis Lenkijos karalius dedasi ant galvos karūną, o Brolija tokį turi vadą, kuris nieko čia nesupranta ir yra didelis piltukas, kuriuo pilamas gėrimas statinėn!

— Tai gėda! — sušuko kryžiuotis, putodamas iš pykčio, ir atsisėdo, nuleidęs galvą.

— O kam gi Dietrich von Altenburg! Juk visi, kiek tik mūsų tų komtūrų yra, seniai jau laikome tave Didžiuoju mistru. Zigfrido įsakymai gali būti nevykdomi, o Dietricho valia derybose gerbiama, — tarė Hochswaldas.

— Ar tai šitaip, drauge, nori patraukti mane savo pusėn? — tarė, pakėlęs galvą, Dietrichas. — Ar manai, kad aš trokštu sau valdžios? Žinau, kiek toji valdžia atneša rūpesčių ir nesmagumų, tačiau trokštu jos Brolijai, kurią norėčiau padaryti galingiausia. Aš krauju ir kaulu esu kryžiuotis, man nėra žmonių ten, kur nevaldo kryžiuočių kardas, o matau, kad juo vėliau tapsiu didžiuoju Mistru, juo sunkiau bus pakelti nupuolusią Broliją. Taip, dabar laikas užimti kaimynus, nors ir brangiai atseitų! Dabar geriausia tam darbui valanda! Valdovai pešasi tarp savęs dėl karūnos, popiežius turėjo palikti Romą ir apsigyveno Avinione. Taip, dabar Brolija privalo paimti savo rankosna vyriausiąją valdžią ir parodyti vokiečių galybę!

— Tai reikia pašalinti Zigfridą... — tarė Hochswaldas.

— Ne, pašalinti jį sunku, jis turi savo šalininkų, negalime šitaip padaryti be popiežiaus leidimo, o žinai, koks jis nepalankus mums...

Ir pažvelgė Dietrichas į savo draugą. Suprato gerai vienas kito mintį, tačiau nė vienas neišreiškė jos balsiai. Tik pažiūrėjo vienas į kitą, o Dietrichas, papurtęs galvą, tarė:

— Ne, šimtą sykių ne!

Ir vėl abudu nutilo, tik buvo girdėti abiejų jų kvėpavimas kambaryje.

— Taip, — staiga pertraukė tylą Dietrichas, — turite padėti man, aš neduosiu pražūti Brolijai, neduosiu, kad kažkoks ten lenkų kunigaikščiukas taip sustiprėtų. Jų pasiuntinius tačiau reikia priimti, kaip pridera, tik reikia mums pasirūpinti patraukti savo pusėn popiežiaus legatą, kuris būtinai turi tapti mūsų žmogum, nes ką jis popiežiui apie mus pasakys, turi būti pasakyta mūsų naudai. O lenkų vyskupus, kurie veda visą Vladislovo bylą su mumis dėl žemės, reikia taip pat patrauk ti savo pusėn ar pinigais, ar aukštas vietas pažadant, ar kaip kitaip...

— Pavojingas tai kelias, ir mes negalime taip kovoti, — tarė Hochswaldas. — Čia bus tokie vyskupai, kaip ir jų pirmtakūnas šv. Stanislovas, kuris leidosi karaliui sukapoti save, bet nepasidavė.

— Na, jei ne auksu, tai pažadais pėsti tikėjimą galima patraukti juos. Kai susitaikysime su jais, lengviau bus nugalėti Gediminą, kuris, girdėjau, pilį sau statosi ant Neries kranto ir naują miestą kuria.

— Taip, ir tai, rodos, mūro pilį, panašią į mūsų, — pridūrė Hochswaldas.

— Tegu sau stato, ir su juo reikia mums taikos. Kai mes čia, Zigfridui žinant, lygsimės su lenkų pasiuntiniais, tu su Robertu von Vartburgu ir Zigfridu von Papenheimu slapta nugabenkite Gediminui dovanų ir susitaikykite su juo, prikalbėdami jį stoti prieš lenkus, kurie, sakyki te, tariamai nori užgriebti Lietuvos žemes už Būgo upės. Jūs turite taip susitvarkyti, kad Gediminas eitų su mumis prieš lenkus. Mes tuo tarpu išsilygsime iš lenkų pasiuntinių toliausias ribas jų žemėse, surašysime sutartį, pasilikdami sau kokį nors punktą, pagal kurį galėsime paskiau nevykdyti sutarties; lengva mums bus tai padaryti, kadangi tarp jų pasiuntinių nėra įstatymus išmanančio žmogaus.

— Suprantu, — atsakė Hochswaldas. — O paskiau, kai Gediminas užpuls lenkus, galima bus pakurstyti ir Mazovijos kunigaikštį prieš lenkus, kad ir jis pareikalautų atgal lenkų iš jo užgrobtųjų žemių.

— Lengva bus pakurstyti Ziemovitą, nes jis ir taip jau nepatenkintas Vladislovu, kuris pavojingas Mazovijos kunigaikščiui, — tęsė toliau Dietrichas. — Pagaliau godus tai kunigaikštis, lengva bus jį papirkti pažadais, tik reikia rankų, kurios padėtų dirbti, o pirmiausiai galvų, kurios išmaniai, be Zigfrido žinios, apsiimtų varyti šį darbą.

— Rankų ir galvų jūsų įsakymams vykdyti užteks, — tarė Hochswaldas. — Apie mano ištikimybę nėra ko nė kalbėti, bet ar esate tikras, kad deryboms Lietuvoj padės jums Robertas von Vartburgas ir von Papenheimas?

— Padės, jei tik jūs, Hochswalde, padėsite man. Didysai mistras, norėdamas nešioti Didžiojo Mistro vardą, apsimeta, tarytum jis klausosi, kai kalbama jam apie Broliją, o ypač apie žemių iš lenkų gavimą, o taip pat ir apie derybas su Ziemovitu, nes žino, kad šituo keliu einant didesnę turės naudą Brolija, kaip kad stodama atvirai kovon. Bet kai primena jam kas nors apie taikymąsi su Gediminu, jis pyksta. Jam rodosi, kad su Gediminu nėra ko derėtis, kad lietuviai nepavojingi. Tuo tarpu lietuviai kaskart darosi pavojingesni, nes jau jie galingesni, kaip pirmiau buvo. Jau Gediminas, rodos, ir su popiežium tariasi, net ir katalikų tikėjimą priimti žada, kad tik nereikėtų mums ten kardu tikėjimo skelbti. Kas blogiausia, kad statosi sau pilis ir nebebijo mūsų puolimų. Nebedaug jau reikia, kad pats užpultų mus. Bet mūsų Didysai Mistras netiki tuo, jam Lietuva vis dar tebeatrodo laukinių žmonių kraštas ir nė nemano apie derybas su Gediminu...

— Bet jūs norite, visa Brolija, visi kom tūrai nori to, — pertraukė Hochswaldas, — ko gi tuomet mums žiūrėti jo!

— Tvarkai Brolijoje palaikyti tačiau Zigfridas reikalingas, — atsiliepė Dietrichas. — Tas pats Vartburgas arba Papenheimas, taip atvirai šiandien man išsipasakojantieji, gal patys panorės paskiau, Zigfridą pašalinus, tapti Didžiuoju Mistru, todėl kiekvienam atskirai reikia kalbėti, kad tiktai jam pridera užimti ta vietą. Todėl tai aš ir kviečiu juos keliauti pasiuntiniais Lietuvon...

(Bus daugiau)

Liet. Gimnazija Italijoj

DEŠIMT METŲ LIETUVYBĖS ŠVYTURIUI CASTELNUOVO

RAŠO MONS. KL. RAZMINAS

Lietuviai Tėvai Saleziečiai, prisiglaudę Italijoje, Torino Alpių papėdėje, gražiame Castelnuovo Don Bosco miestelyje, ant aukštos kalvos, taip labai primenančios Lietuvos gamtovaizdį, jau per tiek metų visą savo energiją koncentravo Dievo ir Tėvynės tarnybai. Ištikimi aukštiems šventojo kun. Don Bosco idealams, kuris visą savo gyvenimą ir veiklą nukreipė neturtingųjų ir apleistųjų vaikų auklėjimui ir ugdymui, jie prieš 10 metų pradėjo tiesioginį ir pilną aukos Lietuvos jaunimo auklėjimo darbą, norėdami jį išgelbėti nuo svetimos aplinkos ir nutautimo pavojų. Ne paslaptis šiandien, kad tiek Europoje, tiek J.A.V., tiek kitose pasaulio šalyse nutautimas žengia milžinišku tempu. Ne tik neturtingųjų vaikai, kurie dažnai iš viso neturi progos lankyti mokyklų, bet ir turtingesniųjų bei inteligentų šeimose lietuvybės dvasia kenčia asimiliacijos lenktynėse. Lietuviški laikraščiai, žurnalai, knygos turi didžios reikšmės lietuvybės palaikymui, lietuviškos organizacijos, visuomeniniai sambūriai, vasaros stovyklos bei kongresai lieps noja tautos dvasios pasireiškimais, bet tai tik yra daugiau ar mažiau patriotizmo vaivorykštės. Jos spindi gražiomis spalvomis, bet pavojaus debesys neišnyksta. Priešingai, jis yra vaivorykštės priežastis! Kad tai supranta visi rimtai galvojantys lietuviai, rodo vis dažnėjantys balsai J.A.V-se ir Kanadoje, keliantys pagrįstą šauksmą: duokite mums lietuvišką gimnaziją!

Per tiek jau tremties metų visų lietuvių, bet daugiausia Amerikos lietuvių katalikų aukomis išlaikoma lietuvių Vasario 16-sios gimnazija Vokietijoje, yra vienas iš konkrečių žygių nutautėjimo debesiui išsklaidyti. Negalima diskutuoti jos reikšmės ir svarbos, nebent tik pakalkuliuoti investaciją ir pasiektuosius rezultatus. Tokia mintis kilo kaip tik š.m. rekolekcijų metu aplankius lietuvių saleziečių gimnaziją Castelnuove. Čia, be tūkstančiais parašytų straipsnių, be komplikuotos organizacijos ir propagandos, Tėvai Saleziečiai jau prieš 10 metų tyliai ėmėsi darbo, sakytum, lyg lietuvė motina anais laikais prie ratelio, mokyti ir ugdyti Lietuvos jaunimą Dievui ir Tėvynei. Energingas ir talentingas kun. Dr. Juozas Zeliauskas SDB 1952 metais po ilgo planavimo ir derybų gavo savo vienuolyno vadovybės sutikimą, paramą ir palaiminimą visą lietuvių saleziečių energiją nukreipti Tėvynės netekusių Lietuvos sūnų auklėjimui. Tai gražus ir palaimingas saleziečių Vadovybės gestas, vertas visų lietuvių padėkos ir pripažinimo (o kaip dažnai tai lietuvių dvasiniai ir visuomeniniai veiksniai pamiršta!). Ir tikrai nuostabi Dievo palaima lydėjo jo žygius. Visai prie pat kun. Bosco gimtinės gauta gražios ir erdvios patalpos su pilna autonomija savarankiškai tvarkytis ir veikti. Remiamas gabių ir pasiaukojimo kupinų savo bendradarbių lietuvių saleziečių kunigų Šileikos, Gavėno, Budavičiaus, Urbaičio ir kitų, iš mažutės pradžios suorganizavo visai rimtą lietuvių švietimo įstaigą, kurioje kasmet 40-50 Lietuvos jaunuolių iš viso pasaulio kraštų, atvykusių, taip sakant, be cento kišenėje (net kelionės išlaidas apmokant Tėvams Saleziečiams), gauna visą pragyvenimą, rūbus ir geriausią progą išeiti gimnazijos kursą ar išmokti pasirinktąjį amatą, mechanikos, spaudos technikos ar kitose srityse, ir tai neįsipareigojant tapti saleziečiais, bet tik giliai sąmoningais tikinčiais lietuviais!

Kad tai nėra tik panegirikos žodis Tėvams Saleziečiams, o aiškiausias faktas, gali kiekvienas įsitikinti, kam tenka proga asmeniškai lankyti ir išgyventi tą tikrą lietuviškumo stebuklą. Iš Vokietijos ar Anglijos ar net iš Amerikos atvykę lietuviukai, nemokėję beveik nė žodžio lietuviškai, per metus ar kiek ilgiau pasimokę šioje gimnazijoje, kur viskas dėstoma lietuviškai, laisvai kalba lietuviškai, laisvai gieda lietuviškas giesmes bažnyčioje, smagiai dainuoja gausias lietuviškas dainas, žaidžia ir šoka tautinius šokius, puikiausiai groja lietuviškus maršus gimnazijos pučiamųjų dūdų orkestre, tikrai kaip laisvos Lietuvos mokyklose! Kad tai neįvyksta stebuklu ar užburtos lazdelės mostu, aiškiai pasako ir dabartinis saleziečių gimnazijos Direktorius kun. St. Petraitis, SDB. Jis ir visi jo bendradarbiai nuo ankstyvaus ryto iki vėliausio vakaro nuolat budi ir stovi jų tarpe, juos ugdo, moko ir veda kaip tikrai mylintis tėvas ar motina. Ir pasiekti rezultatai yra nepalyginami! Neliečiant čia statistikos duomenų (kuriuos, reikia tikėtis, paskelbs kiti, ar Tėvai Saleziečiai), gražiausias liudijimas yra tai saleziečių mokinių dvasia. Juk ne diplome įrašytas lietuvio vardas atestuoja lietuvybę, bet dvasia ir sąmoningumas.

Ir klausi save: iš kur visa tai? Neklysime tvirtindami, kad tai eina tik iš gilaus išgyvenimo ir giliai religinio auklėjimo šaltinio. Kaip senosios kartos išeiviai liko ištikimi savo tėvų kalbai ir Tėvynei tik lietuviškųjų parapijų, lietuviškųjų pamaldų, lietuviškųjų organizacijų dėka, taip dabar naujoji mūsų karta liks lietuviška tik tada, jei ji liks tikinti, religinga! Kas tai paneigia ir siekia koedukacijos, tolerancijos, liberalizmo ar kitokių modernaus gyvenimo „izmų", negali laukti pilnai patenkinamų rezultatų. Bažnyčios ir kun. Bosco patyrimas patvirtina saleziečių metodo sėkmingumą. Visame jų auklėjime jaučiama tikra krikščioniškos šeimos auklėjimo nuotaika. Auklėtojai čia nėra valdininkai ar apmokami tarnautojai (visi saleziečiai dirba be atlyginimo, vien krikščioniškojo pasiaukojimo vedami) ir sudaro vieną kompaktinę šeimą. Jaunimas tai gerai jaučia ir lengvai susigyvena net ir su išorėje griežtai atrodančia tvarka. Iš čia seka nepaprastai graži nuotaika, pažangumas mokslo programoje ir būdo auklėjime.

Minint 10 metų lietuvių saleziečių gimnazijos nuveikto darbo sukaktį, tenka tikrai padėkoti Tėvams Saleziečiams už tokį didelį jų pasiaukojimą ir pasidžiaugti tuo lietuvybės švyturiu. Jis šviečia skaisčia viltimi Lietuvos ateičiai ir rodo tikrąjį kelią lietuvybės išlaikymu.

DAR VIENA AUKA

„Komjaunimo Tiesa" balandžio 15 d. rašo, kad „Padangių aras", dukart Tarybų Sąjungos didvyris aviacijos generolas leitenantas Jokūbas Smuškevičius, gimęs 1902 m. Rokiškyje, nuo revoliucijos laikų likęs Rusijoje ir ten iškilęs į pirmos eilės karo vadus, galų gale tapo, panašiai kaip gen. Putna ir Uborevičius, komunistinės santvarkos auka. Esą, „vyr. kartos aviatoriai pažinoję Jokūbą Smuškevičių, ir dabar su didžiule meile prisimena šį talentingą vadą, tikrąjį Žmogų iš didžiosios raidės".

O kaip jis baigė savo dienas?

„Kom. Tiesa" lakoniškai sako: „1941 metais J. Smuškevičius buvo apšmeižtas ir tragiškai žuvo".

Vilniuje nuteisti kyšininkai, grobstytojai

(E) Lietuvos Aukšč. teismas Vilniuje nuteisė visą eilę vad. grobstytojų ir kyšininkų — jų tarpe buvo tiekimo darbuotojai, kolchozų pirmininkai ir kt. Jie 1959-1960 m. grobstę statybines medžiagas, trąšas bei kitas vertybes. Vienas nubaustųjų, F. Sokolskis, buvo statybos kolchozuose valdybos viršininku. Jo bendrai buvę kiti stambūs pareigūnai. Sokolskio ir kt. paslaugomis naudojosi buvęs Joniškio rajono vykd. komiteto pirmininkas P. Varia kojis (savo metu Lietuvos spaudoje ne kartą keltas už įvairius nuopelnus), be to, kelių kolchozų pirmininkai ir kt. Pagal „Tiesa" (96 nr.), sukčiai, grobstytojai buvo įsitaisę Pavenčių cukraus fabrike. Visus nubaudus bausmėmis ligi 10 m., teismas dar priėmė atskirą nutartį, kurioje nurodyti stambūs trūkumai „Lietkoopsąjungos", Vyriausiosios tiekimo ir realizavimo valdybos, Pavenčio cukraus fabriko darbe.

DIDVYRIŠKI „ŽYGIAI"

Sovietinė Lietuvos spauda dažnai tvirtina, kad nepriklausomybės laikais smarkiai veikdavo komunistai ir komsomolcai. Ką jie ten veikdavo, dažnai visiškai nepasakoma.

Tačiau balandžio 30 d. „Komjaunimo tiesoje" G. Kabas šįmet išdavė, kaip reikš davosi Utenos komsomolcai. Jie, pasirodo, iškabindavo telefono stulpuose ar vie lose raudonas vėliavas. Paskui pasislėpę su pasigėrėjimu žiūrėdavo, kaip policija jas nuiminėja, nors mes ir abejojame, kad jie būtų turėję tiek drąsos dar.

Žinoma, jei kuris nors tokių kabinėtojų pakliūdavo policijai į rankas, tai būda vo nubaudžiamas. Tačiau ar šitokiuose veiksmuose yra bent kiek didvyriškumo? Mūsų žmonės pagal savo išmintį spręsda mi pasakytų, kad tai piemenų darbas.

Bet komunistai kartais iš to ir naudos turėdavo. Šitaip pakliuvęs į kalėjimą jau būdavo susitepęs, kaip komunistas. Kalėjime jį apsupdavo komunistai ir visiškai įtraukdavo į savo eiles jaunuolį, kuris vėliavos iškabinime įžiūrėdavo dar tik vaikišką žaidimą.

Ten, kur Nemunas banguoja

(Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų)

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

GAIDŽIO LIKIMAS

Gaidys pasikišo po sparnu vieną koją, oriai pakreipė skiauterę ir, nuo laktos geltona akimi įsistebeilijęs į Albertą Masevičių, sukudakavo:

— Kad tu sudeg-tum!

— Giedoriau nelaimingas! — užsirūstino tarpkolūkinės paukščių fermos vedėjas. — Už ką gi linki man pakliūti į bėdą?

— Kad tu sudeg-tum per miliciją! — nesiliovė gaidys. — Kam mūsų fermos pašarais spekuliuoji?..

— Gaidy, kas tau sakė? — dėjosi nustebęs Masevičius. — Kada aš vežiau jūsų miltus į turgų?

— Ogi pernai spalio mėnesį pustrečios tonos išgrūdai į Jonavą... Ogi penkto lapkričio kartu su dviem šimtais viščiukų Švenčionyse pardavei ir toną miežių... Ogi dvylikto lapkričio į Molėtus...

— Štiš! Tu man ne prokuroras, — norėjo sušukti Masevičius, bet ėmė ir pabudo ant pašarų dėžės savo fermoje, kur buvo prisėdęs belaukdamas sandėlininkės Irenos Stasiūnaitės. Priešais iš tikrųjų stovėjo gaidys ir piktai kudakavo.

— Rupūžė tu plunksnuotasai! — suriko fermos vedėjas, griebdamas gaidį už kojos. Tuo tarpu tarpdury pasirodė ir sandėlininkė. Bendromis pastangomis jiedu surišo tą gaidį ir įmetė į sunkvežimio kabiną.

— Sėsk ir tu šalia šoferio, — paliepė vedėjas Stasiūnaitei. — Spauskit į Ukmergę. Kėbule penkiasdešimt trys maišai miltų. Jeigu kas sulaikytų, — pridūrė, — pasiūlykit gaidį... Laimingo kelio!

Dar dvi mašinas, pakrautas rajkoopsąjungoje pirktais koncentratais bei miežiais, tą patį sekmadienį tarpkolūkinės fermos galva išlydėjo į Kauną, vieną į Molėtus ir vieną — į Jonavos turgų. Ir šie eiliniai reisai gal būtų neblogai pasisekę, jei ne sapne Masevičiui gaidžio išpranašauta milicija. Uniformuoti vyrai sulaikė Ukmergėje automašiną LJu 58-19 ir paklausė, kur bei ką tuose maišuose veža. Tuo metu pro šoferio kojas triukšmingai išsprūdo gaidys.

— Laiky-kit! — puolė jis prie milicininkų.

— Čiupkit, vyručiai, gaidį!

Kitas iš karto būtų padėkojęs Stasiūnaitei ir pasispaudęs giedorių po pažasčia. Bet pareigūnai — ne. Jie atsisakė net dešimties rublių kyšio, už kurį būtų nusipirkę net kelis gaidžius. Surašė aktą ir, tarsi užantspauduodami, tarė:

— Užteks vietoj gaidžių pardavinėti jų lesalą. Amen!

— Ka-ka-rie-kūū! — linksmai užgiedojo gaidys, kurio tolimesnis likimas nežinomas. Juo labiau, kad giedoriaus dalyvavimą aprašytuose įvykiuose daugelis visiškai neigia. Bet gaidys, pagaliau, čia ne svarbiausia figūra. Kur kas įdomiau, koks bus tolimesnis KOMBINATORIŲ likimas!

H. Praniauskas

Ignalinos rajonas

„Šluota", 1962 m. Nr. 4

Neringai planai, bet... ligšiol vasarotojų ji negali priimti

(E) Nors prieš keletą mėnesių visos Kuršių Neringos vasarvietės sujungtos į vieną Neringos miestą, tačiau Vilniaus radijas balandžio mėn. nusiskundė, kad ligšiol dar vis neįmanoma priimti visų vasarotojų. Pagal naujus planus poilsio namus, sanatorijas ir vilas (juose, aišku, tikimasi daug svečių iš visos Sovietijos) numatoma statyti prie Baltijos jūros, bet ne prie Kuršių marių.

TARYBINĖ MOTERIS

Tarybų Lietuvoj moteris ateina pas veterinarijos gydytoją.

Nustebęs gydytojas klausia:

— Ko, piliete, nori? Rodos, žinai, — aš gyvulius gydau, su žmonėmis nieko bendra neturiu.

Moteriškė neatstoja:

— Draugas daktare, kad aš nesuvokiu nei kur eiti, nei kur kreiptis... Pagaliau pati nežinau, kas esu — visą dieną dirbu kaip arklys, alkana ir apiplyšus lakstau kaip šuo, lendu be eilės į eiles ir stumdaus ten kaip kiaulė, darbe brigadierius vis karve vadina, o kai pervargusi nueinu į mitingą, tai bematant ir užmiegu, o tada man vyras duria šonan ir bara: na, neknark, varna!..

Išklausęs moteriškaitės pasipasakojimo, veterinorius nustato:

— Piliete, tamsta esi tikra tarybinė moteris!

KASDIENIŠKOS SMULKMENOS

Mielas Redaktoriau,

matai, dar aš vis čia. Matyt, išspausdintasis O. Audronytės laiškas bus paskatinęs mane laikinai užmiršti visokį realizmą ir dar pabūti Don Kichotu (lietuvišku, ne iš La Mančos). Štai turiu imtis kalbėti apie jaunimą. Tik abejoju, ar tinkamas esu tokiomis temomis kalbėti. Tiesa, kad esu buvęs jaunas ir pridaręs visokiausių klaidų. Kai kurios jų lydi mane iki šiol. Vienų negaliu apkęsti, nors iš seno įpročio kartoju. O kitomis didžiuojuos. Taip, didžiuojuos. Tačiau vis dėlto abejoju, ar esu tinkamas kalbėti jaunimui.

Kaip gi aš turėčiau spręsti dabar jau nosios kartos klausimą? Ar kaip senis, ar kaip jaunas? Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grūdą, kaip sakė Kudirka. Ne vien tik Kudirka entuziastiškai kalbėjo apie jaunystę. Maironis, Adomas Mickevičius, štai, giesmes rašė jai. Aš ir pats žinau, kad jaunos dienos buvo kas kita. Tada už miršdavai, rodos, visą riziką, kuri lydi ne paklusnumo ar protesto veiksmus. Jeigu teisybę pasakysi į akis ir dar su tam tikru įkarščiu, tai rizikuoji būti išmestas iš darbo (o jei protestas būtų susijęs su kuriais nors politinio gyvenimo nenormalumais, tai net ir demokratinės santvarkos sąlygomis gali būti suimtas ir patupdytas į kalėjimą; diktatūrinėse valstybėse ta grėsmė visada šmėkšo ties nepaklusniųjų galvomis).

Senatvės atsakymas čia visada aiškus: neik, nekišk nagų, tegu būna, kaip yra. Tik jaunystė gali ir drįsta pajudėti, ir tik jai Kudirka, Maironis, Mickevičius kūrė himnus. Žinoma, ne tai jaunystei, kuri su cigarete dantyse ar prie stikliuko didžiai nešasi.

Jeigu aš kalbėčiau, kaip senis, tai paminčiau po kojų, tiesiog išduočiau savo jaunystę ir veidmainiaudamas pasisakyčiau prieš pažangą. Niekur nebenueitumėm, nieko šviesesnio nepasiektumėm, jei jaunimas lepšiškai klausytų senių ir niekur nesiveržtų, atsisakytų visų didžiųjų idealų ir žiūrėtų tik, kad būtų patogu gyventi.

Tėvų ir vaikų, senimo ir jaunimo problema labai jau sena. Senimas stengiasi prituréti jaunimą, jaudinasi dėl visokios rizikos, būna konservatyvus. O kai tasai jaunimas pasensta, istorija prasideda iš naujo. Kaip toj pasakoj.

—0—

Man rodos, kad jaunimui kalbėti geriausiai tiktų mokytojai. Šiaip eilinis žmogutis pamažu pasensta. O pasenęs, aptingęs jis padeda į šalį visus savo jaunystės idealus ir stoja net kovoti prieš jaunimą, kuris karšta širdim gina pagal savo įsitikinimus visa, kas gera ir gražu ir dažnai kas nauja.

O mokytojai negali pasenti. Jie negali būti atžagareiviai, negali pasisakyti prieš pažangą, už prisitaikymą. Ką didieji poetai dainavo, tą didieji mokytojai turi skiepyti jaunimui, nors čia pat krenkšinti ir kretanti senatvė ir nepatenkinta būtų.

—0—

Barzdos, siauros kelnės, nešukuoti plaukai, cigaretė dantyse ar pusbutelio šinkavimas, be abejo, yra visiškai kitas dalykas. Vienais atvejais tai tik mada, kuri praeis ir bus užmiršta, o kitais — nelaimingas įprotis, prieš kurį sunku kovoti, tačiau už kurio įsistiprinimą dažnai atsakingi vyresnieji.

Kai dėl mados, tai ji labai panaši į limpamąją ligą. Kai suserga šimtas, tai nejučiom, žiūrėk, pajunta tai milijonai. Jei ligą nešioja patys žmonės susitikdami darbovietėse, susirinkimuose, traukiniuose, autobusuose, tai madai kelią ruošia televizija, radijas, spauda, filmos. Milijoną gali griebti gripas, o šimtus milijonų šiandieninė reklama, kuri perša viską, kas tik su galvojamą (o dažnai ypač kas gali duoti pelno).

Jaunimas, aišku, kada nors nusiskus barzdas, susišukuos plaukus, sunešios siauras kelnes ir užsimaus platesnes.

Bėda bus su cigarete ir pusbuteliu. Tie žalingi dalykai, ypač pusbutelis, gali pasukti jaunuolio gyvenimą visiškai nepageidaujama kryptim. Kas įjunks į lašelį, gali sužlugdyti visą savo ateitį. Ne tokiems, aišku, ir poetai giesmes kūrė.

Tavo Jonas

GENERAL LUCIENNĖ

Su generolu Salanu buvo suimta ir jo žmona Luciennė, tačiau kalėjime pablogė jo jos širdis. Dėl to ji buvo paleista su sąlyga, kad apsigyvens kuriame nors savo pasirinktajame vienuolyne. Ji pakaltinta tuo, kad gyveno svetimu pasu.

Kol Salanas buvo laisvas, ji ne tik lydėjo kiekvieną jo žingsnį, bet kartu stengėsi daryti jam įtakos, nulemti jo veiksmus. Kareiviai tą laibakoję, ilgaveidę vadindavo La Bibiche (mažytė patelė).

Salanas, kaip jau esame rašę, tvarkingai kilo karinėje tarnyboje, o žmona žiūrėjo, kad jis gyventų ir dirbtų pagal tvarkaraštį, laiku susitikinėtų, su kuo reikia, neskraidytų lėktuvais ir viskę gertų tik su grynu vandeniu. Už tą vyro komandavimą ilgainiui ji įsigijo generolo Luciennė vardą.

„Jei tu eisi susitikti su de Gaulle'iu, tai tik per mano lavoną", sakė ji savo vyrui, kai 1958 m. de Gaulle'is perėmė valdžią ir Salanas su draugais ir bendradarbiais svarstė, kaip pasielgti. Salanas tada Alžyre vadovavo prancūzų kariuomenei. Tačiau buvo nuspręsta pasielgti prieš ponios Luciennė valią. Ji tada išsitiesė prieslenksčio, ir Salanas su būru aukštųjų karininkų atsargiai peržengė per ją.

Kai Salanas 1961 m. prisidėjo prie sukilimo, ji buvo šalia vyro. Kai sukilimas buvo sugniuždytas, ji ėmė kartu su vyru slapstytis.

Salanas, o ne ji padarė klaidą, kuri baigėsi abiejų jų areštu. Jis pasiūlė Velykas praleisti tame bute, kuriame juos užklupo policija.

NAUJI BRITAI

Nuo 1958 metų iki 1961 m. pradžios 508 lietuviai įsigijo britų pilietybę. Per tą patį laiką 1683 latviai tapo britų piliečiais iš 10 tūkstančių atvykusių į Angliją po antrojo pasaulinio karo ir 790 estų iš 4 tūkstančių atvykusių. Skaitoma, kad lietuvių taip pat buvo 4000.

KAIP SENIAI VYRAI SKUTASI

Archeologų kasinėjimai Mezopotamijoje, Kinijoje ir Indo upės deltoje nustatė, kad jau prieš 5,000 metų vyrai skutosi barzdas. Vienuose Mezopotamijoje atkastuose griuvesiuose buvo rasta labai plonai išgaląsta titnago blizėlė. Dalykų žinovai nustatė, jog tai ir buvo akmens gadynės skustuvas. Vėliau skustuvų menas buvo labai ištobulintas Graikijoje ir Romoje, kai buvo išrasta geležis ir bronza.

Primityvi skutimo technika neatrodo buvusi maloni, nes tada niekas dar nežinojo, kad barzdą ir ūsus reikia pirma išmuilinti. Tada tik pavilgydavo vandeniu. Tokia išvada daroma tik dėl to, kad muilinyčių nei „penzelių" archeologams nepasisekė rasti. Žymiai vėliau sugalvota skustis stiklo šukėmis, ir toks skutimosi būdas ir šiandien Naujoje Gvinėjoj tebevartojamas.

TAZAB & CO. LTD.

22, ROLAND GARDENS, LONDON, S.W.7,

LIETUVIŲ SKYRIUS

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ FIRMA PASAULYJE

Didelis pasirinkimas prekių, specialiai gamintų mūsų firmai, kurių labiausiai pageidaujama Lietuvoje. Grynos vilnos medžiagų žaketai tikro avies kailio pamušalu, tikros odos paltai ir žaketai. Moteriški nailoninio kailio paltai su specialiu šiltu pamušalu ar be pamušalo. Didelis pasirinkimas grynos vilnos medžiagų vyriškiems ir moteriškiems kostiumams, suknelėms ir paltams.

Odos. Avalynė. Apatiniai. Šveicariškos kašmiro vilnos skarelės. Pūkuotos skaros „Babuški".

Moteriški, vyriški ir vaikiški megztiniai.

Hohner akordeonai.

Nauji puikiai iliustruoti lietuviški kainoraščiai.

Visas susirašinėjimas vykdomas lietuviškai.

Europos lietuvių kronika

PASKUBĖKITE

Vis daugiau jaunuolių užsirašo į Europos jaunimo suvažiavimą, kuris įvyks Lietuvių Sodyboje rugsėjo 1-8 dienomis. Vietų skaičius tačiau yra ribotas. Geresnius kambarius gaus tie, kurie paskubės užsirašyti anksčiau. Tad paskubėkite.

Užsirašant reikia pažymėti, ar pageidautų pasinaudoti nemokama susisiekimo priemone nuo Londono iki Lietuvių Sodybos šeštadienį, rugsėjo 1 dieną.

LONDONAS

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS LONDONE

Birželio įvykių minėjimą Londone ruošia Baltų Taryba. Minėjimas įvyks birželio 16 d., šeštadienį, 7 val. vakare Estų salėje (18, Chepstow Villas, W. 11 — netoli nuo Lietuvių Namų).

Progai pritaikytą kalbą pasakyti pakviestas lordas Bosom. Taip pat trumpai kalbės ir visų trijų Pabaltijo tautų atstovai.

Šį kartą meninę dalį atliks latvių mišrus choras ir solistė. Bus deklamuojama visų trijų tautų poezija anglų kalba.

Birželio įvykių minėjimai yra vienintelė proga visiems pabaltiečiams susiburti ir drauge atžymėti jų tautas ištikusią nelaimę.

Baltų Taryba kviečia visus pabaltiečius ir Pabaltijo tautų bičiulius įsidėmėti minėjimo datą ir atvykti į šį Pabaltijo tautų ruošiamą parengimą.

PINIGĖLIAI

Godumas ir šykštumas yra giliai šaknis įleidusios blogybės. Šioms blogybėms pavaizduoti dramaturgė S. Kymantaitė - Čiurlionienė parašė trijų veiksmų komediją PINIGĖLIAI. Ją Parapijos salės rampų šviesoje pamatysime gegužės 26 d., šeštadienį, 7.30 val. vakare. Veikalą stato Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio ir Londono Vaidilos jungtinės vaidybos meno jėgos.

EKSKURSIJA SODYBON

Jau užsakytas autobusas ekskursijai į Sekminių Sąskrydį Sodyboje. Norintieji pasinaudoti pigia ir patogia susisiekimo priemone, prašomi nedelsiant užsirašyti pas DBLS sekretorių, 1-2, Ladbroke Gardens, London, W.11. Telefonas PAR 2470. Autobusas nuo Lietuvių Namų išvažiuos 9 val. ryto, sekmadienį. Užsirašiusieji prašomi nesivėluoti.

SEKMINIŲ IŠKYLA SODYBON

Rengiama iškyla autobusais Lietuvių Sodybon per Sekmines. Visi, kurie numato dalyvauti lietuvių suvažiavime Sodyboje, prašomi užsirašyti pas Šv. Onos Moterų Draugijos valdybos nares V. Puidokienę, F. Senkuvienę, M. Vikanienę ar klebonijoje (tel. SHO 3835), arba pas Sporto ir Soc. Klubo sekretorių (tel. AMH 4125).

Išvažiuojame nuo Lietuvių bažnyčios, 21 The Oval, Hackney Rd., E.2., 8.30 val. ryto.

Ankstyvas užsirašymas labai palengvina iškylos rengimą. Kaina, atrodo, bus kaip praeitais metais — 12.6 šil.

WOLVERHAMPTONAS

MOTINOS DIENA

Gegužės 5 d. turėjome Motinos minėjimą. Vakaras buvo gražus pavyzdys susiklausymo ir solidarumo. V. Kelmistraitis minėjime prabyla apie motiną. Po jo nuoširdžių minčių paberia DBLS pirm. D. Narbutas. Vertė susimąstyti ir Wolverhamptono lietuviškos mokyklos buvusio mokytojo Vl. Narbuto pasakytosios gilios mintys.

Visus nustebino vaikučių pasirodymas, nors lietuviška mokyklėlė jau kuris laikas neveikia. Danutė Ivanauskaitė ir Petras Mečys pasakė po eilėraštį. Abu vaikučiai buvo paruošti tėvų.

V. Kelmistraitis padėkojo visiems už atsilankymą. Vakaras buvo praleistas kultūringai. Akordionu grojo Buivydas ir Ivanavičius. Buvo ir plokštelių muzika, parūpinta D. ir J. Narbutų.

V. Kelmistraitis

GASPADINĖ IR VIŠTA

Gaspadinė per Sekmines
Dėjo vištą ant kiaušinių...
(Taip dainavo mūs tėvai).

O dabar šitaip dainuoja:
Gaspadinė ir višta
(Nupešta ir iškepta)
Į Sodybą išvažiuoja...

SEKMINIŲ SĄSKRYDŽIUI ARTĖJANT

Kai šis „Europos Lietuvio“ numeris pasieks skaitytoją, tai iki Anglijos lietuvių sąskrydžio Sodyboje tebus likę tik dvi savaitės ir gal dar dvi ar trys dienos. Jau pats laikas pranešti Sodybos vadovybei atvykstančiųjų iš vakaro, t.y. šeštadienį, skaičių, jau pats laikas užsirašyti į organizuojamas ekskursijas, laikas apsirūpinti susisiekimo priemone.

Tikimasi, kad šis Sekminių sąskrydis bus ypač gausus. Programa jau buvo paskelbta ankstyvesniame „Europos Lietuvio“ numeryje, ir ji numatoma tokia: Sekminių išvakarėse, šeštadienį, linksmas pasišokimas grojant gerai vietinei kapelai. Tikimasi ir kviečiama atvykti kuo daugiau jaunimo.

Sekminių dieną pamaldos 11.30. Šv. Mišias laikys kun. Dr. F. Gureckas iš Amerikos, dabar studijuojąs Oksfordo universitete. Po pamaldų Londono Lietuvių Choras, vadovaujamas V. Mamaičio, koncertuos sąskrydžio dalyviams. Sudaroma proga ir platesnei Anglijos lietuvių visuomenei pasiklausyti gražios, išsiilgtos lietuviškos dainos.

Po koncerto pietūs, o po pietų vėl kita programos dalis: šokiai, grojant Nottinghamo lietuvių kapelai, kuriai vadovauja K. Venskus, loterija ir t. t.

Nors vieną kartą metuose aplankykime Sodybą. Lai nebūna nė vieno lietuvio, neapsilankiusio Sodyboje.

BRADFORDAS

BRADFORDO VYTIES SKAITYTOJŲ KLUBO ŽINIAI

Gegužės 27 d., 3 val. p.p., prašau visus narius susirinkti aptarti tolimesnio skaitytojų klubo veikimo.

A. Žukauskas
Vedėjas

PAMALDOS EVANGELIKAMS

Pamaldas lietuviams evangelikams laikysiu gegužės 27 d., 14 val., Bradforde, Vokiečių Bažnyčioj (29 Grt. Horton Rd.).

Kun. Aldonis Putcė

NOTTINGHAMAS

EKSPRESAS LIET. SODYBON

Birželio 9 d., 1 val. p.p., tai yra, Sekminių šeštadienį, iš Skill's Car Park, Derby Rd., išvyksta Sekminių iškyla į Lietuvių Sodybą Headley Park.

Kelionės kaina į abu galus vyrams 30 šil., moterims 20 šil., jaunimui pusė kainos.

Mašina bus labai patogi ir nuovargio ne sudarys.

Šion iškylon kviečiami visi, kurie dar nėra buvę, nes ji gali būti ir paskutinė.

Prašoma nedelsiant registruotis pas bet kurį Skyriaus Valdybos narį, nes reikia duoti žinoti Liet. Sodybos Administracijai, kiek reikės nakvynių ir kt.

Nottinghamo Skyr. Valdyba

MOTINOS DIENA

Nottinghamo Lietuvių Moterų Draugija gegužės 12 d. surengė Motinos dienos minėjimą.

Minėjiman žmonių prisirinko apipilnė salė. Skyriaus pirmininkė Oželienė, atidariusi minėjimą, pakvietė į garbės prezidiumą seniausią motiną Pipirienę, trijų vaikų motiną Damoševičienę ir Vašgauskienę. Mažos mergaitės apdovanojo motinas gėlių puokštėmis. Paskaitai pakviečiamas Maslauskas. Paskaitininkas nušvietė motinos dienos kilmę pasaulyje ir Lietuvoje. Paskaita klausytojus jaudino ir nevienam ištraukė ašarą. Po paskaitos prasidėjo meninė dalis, kurią atliko Nottinghamo skautai. Meninei daliai vadovavo Zinkienė ir Zavackienė. Programa buvo neperilgiausia, bet labai graži ir įdomi. Užbaigai Radzevičiūtė sudainavo solo, pianinu akomponavo jaunasis Zavackas.

Oficialioji dalis baigta Tautos himnu.

Po oficialiosios dalies visos motinos su vaikučiais buvo susodintos už gražiai paruošto stalo ir pavaišintos skanėstais ir kavute.

Šokiams grojo ukrainiečių džiazas.

K.D.

MANCHESTERIS

ŠOKIŲ VAKARAS

Lietuvių Veteranų Sąjungos „Ramovė“ Manchesterio Skyrius Anglijoj gegužės 26 d., šeštadienį, Manchesteryje, Cheetham Hill Town Hall, rengia linksmą

Šokių vakarą.

Šokiams gros lietuviška kapela. Pradžia 5.30 val. p.p. Veiks lietuviškas baras. Šokiai tęsis iki 11 val. vakaro.

Salė pasiekiama iš Cannon Street. Auto busai 4, 35, 59, 60 nr.nr. už 2 penus.

Kviečiame visus ir visas vietos ir tolimesnių kolonijų lietuvius ko gausiau dalyvauti.

Skyriaus Valdyba

SUJUDIMAS MIUNCHENE

MOTINŲ ŠVENTĖ — DŽIAUGSMAS VISIEMS

Įdomi programa Motinos Dienos minėjime Miunchene

Šiais metais Miunchene (Vokietijoje) Motinos Dienos minėjimą suruošė Lietuvių Moterų Atstovybės Miuncheno Klubo Valdyba. Nepriklausomos Lietuvos laikų papročiu, ši šventė buvo surengta pirmąjį gegužės mėn. sekmadienį lietuvių kolonijoje Ludwigsfelde.

Gegužinės pamaldos kaip Lietuvoje

Šventės minėjimas pradėtas 17,30 val. pamaldomis vietos bažnyčioje — kun. Dr. A. Avižos pamokslu. Jame kun. Aviža pasakojo, kaip, kada ir kur pradėta minėti Motinos Diena. Kad tie minėjimai atliekami ne visur tuo pačiu tikslu — dažnai ne vien tik motinoms pagerbti, bet ir biznio reikalams. Kad Katalikų Bažnyčia Motinos Dienos minėjimams priskiria ypatingą reikšmę, labai aukštai iškelia motinystės pašaukimą, sujungdama su Kristaus Gimdytojos Marijos — Motinų Motinos garbinimu. Kartu kun. Dr. Aviža paminėjo lietuvių motinų didžius nuopelnus Lietuvai amžių bėgyje, ypačiai vergijos laikotarpiais ir dabar.

Tuoj po pamokslo kun. Aviža atlaikė ir gegužines pamaldas. Jų metu prie išstatyto Švenč. Sakramento buvo sugiedota Marijos Litanija ir kitos giesmės, kurios būdavo giedamos Lietuvoje. Šios giesmės veikė pamaldų dalyvių dvasią jaukia šiluma ir ne vieną nukėlė į palaimintus laisvos Lietuvos laikus.

Daug gražių sveikinimų

Tuoj po pamaldų vietos Jaunimo Namuose įvyko iškilmingasis minėjimo posėdis, kuriame dalyvavo apie 100 žmonių. Posėdį atidarė Moterų Klubo Valdybos pirmininkė B. Skeberdienė, tardama jaukių sveikinimo žodį motinoms. Ji apgailestavo, kad Lietuvai esant pavergtai, dauglis motinų yra atskirtos nuo savo vaikų, bet kartu išreiškė linkėjimą, kad šitoji baisi būklė kuo greičiau baigtųsi. Mažyčių vardu mamytes eilėraštuku pasveikino trys mergytės: Barasaitė, Hermanaitė ir Pauliukevičiūtė. Kun. J Tautkevičius sveikino PLB Miuncheno apylinkės vardu, kartu padėkodamas Moterų Klubo Valdybai už šio minėjimo surengimą. Mokyt. J. Laukaitis pasveikino vietos Vargo mokyklos vardu. Stud. A. Rugieniūtė, Vokietijos rajono lietuvių skaučių vadeivė, mamytėms išreiškė gražius sveikinimus Vyresniųjų skaučių vardu, kartu paprašydama motinas pagelbėti vykdyti kilnius idealus Dievui ir Tėvynei.

Lietuvė motina laiko tėkmėj

Tokia tema šiai dienai paminėti paskaitą skaitė BALFo Įgal. I. Rugienius, prieš tai nuoširdžiai pasveikinęs motinas BALFo vardu. Savo kruopščiai paruoštoje paskaitoje prelegentas iškėlė:

1. Motina lietuvių tautos gyvenime jau nuo seniausių laikų, net pagoniškoje Lietuvoje, užėmė labai reikšmingą vietą ir visad buvo labai gerbiama.

2. Ji atliko sunkiausius uždavinius Lietuvai esant svetimųjų pavergtai: a) išsaugojo lietuvių kalbą, pati tapdama savo vaikų mokytoja spaudos draudimo — knygnešių laikais (Vargo mokyklos); b) išlaikė tikėjimą; c) išaugino savo vaikus dorais ir giliais patriotais, kurie vėliau iškovojo Lietuvai laisvę.

3. Nepriklausomos Lietuvos laikais, besiskverbiant naujoms idėjoms, lietuvė motina (ypačiai kaimo) pajėgė išsaugoti savo vaikus nuo neigiamų įtakų ir išlaikyti savo šeimą aukštame doroviniame lygyje.

4. Paskutiniųjų Lietuvos okupacijų metu lietuvė motina davė tautai daugybę didvyrių — partizanų ir pati labai aktyviai įsijungė kovon už Lietuvos laisvę bei jos ateitį. Ir tai tiek pavergtame krašte, tiek tremtyje.

Pabaigoje prelegentas išreiškė įsitikinimą, kad Lietuvė motina pavergtame krašte, Sibiro tremtyje ir čia, Vakaruose, pajėgs išlaikyti savo šeimą tvirtą tautiškai, tikėjime ir moraliai ir kad daugiausia nuo lietuvės motinos priklausys tolimesnis Lietuvos likimas.

Paskaitą baigus, mažos mergytės kiekvienai šiame minėjime dalyvaujančiai motinai įteikė po gėlių vazonėlį ir gėlių puokštę.

Gyvieji paveikslai liaudies dainų motyvais

Didelę staigmeną dalyviams suteikė meninė programos dalis. Ji ypačiai miela buvo savo jaukia lietuviška nuotaika ir originalumu. Svarbiausią meninės programos dalį sudarė 10 gyvųjų paveikslų, atliktų daugiausia remiantis motyvais lietuvių liaudies dainų, apdainuojančių motinos likimą. Šiais paveikslais pavaizduota: Motina prie lopšio, Šokis rūtų daržely, „Vargo mokykla“ prie ratelio, Motinos rūpestis paaugle dukrele, Linarautys, Dukters atsisveikinimas su motina prieš šliūbą, Duktė grįžta vainiko, Skundas dėl vyro girtuoklio, Motina vieniška senatvėj (dainuojant Pauliaus Jurkaus „Juodvarnių“ įžangą „Ten naktužė tyli“) ir Visi vargai susibėga pas motiną. Gyvuosius paveikslus suvaidino: motina — S. Laukaitienė, dukros — E. Molnerytė, J. Barasaitė, V. Hermanaitė ir R. Pauliukevičiūtė. Liaudies dainas užkulisy dainavo moterų chorelis: A. Grinienė, V. Hermanienė, E. Kairienė, E. Molnerienė, S. Pauliukevičienė, B. Skeberdienė.

Po gyvųjų paveikslų scenovaizdžio rengėjos visiems dalyviams suruošė jaukų pobūvėlį, pavaišindamos saldumynais ir blaiviais gėrimais. Vaišių metu mažytės — Barasaitė, Hermanaitė ir Pauliukevičiūtė — padeklamavo po eilėraštuką; viešnios iš Memmingeno — S. Jukonytė ir D. Radzevičiūtė — pašoko taut. šokį „Klumpakojį“; moterų chorelis padainavo: Griaudzės „Mes atvykom“ ir B. Budriūno „Man patinka“. Visą meninę programą sukūrė — suorganizavo Alina Grinienė, o paruošė dideliu pasiaukojimu visos programos atlikėjos ir rengėjos.

Amerikiečiai Amerikos dar neatrado

Šiame minėjime dalyvavo ir žurn. V. Banaitis, tik ką sugrįžęs iš viešnagės Amerikoje. Rengėjų prašomas, V. Banaitis minėjimo pabaigoje labai įdomiai papasakojo savo išgyvenimus, patirtus jam besilankant Amerikoje ir Kanadoje. Nepaprastą įspūdį jam padariusios didžiosios lietuvių kolonijos, kur jautėsi patekęs lyg į Lietuvą. Lietuviškos įstaigos ir tautiniai sambūriai, kaip chorai ir kita, ten esą imponuojantys, ir tai yra ženklas, kad lietuvybė ten klesti. Ypač džiaugėsi, kad ir jaunoji karta auklėjama lietuviškoj dvasioj.

Dolerio Amerikoje vaikąsi visi, bet ir vaikytis yra ko, nes jo vertė, palyginus su markėmis, yra keleriopai didesnė. Aplamai apie Ameriką V. Banaitis pasakė, kad ji yra nuostabus ir labai turtingas kraštas, bet nelengva jį gerai pažinti. Ir patys amerikiečiai savo pilnos jėgos ir tikrosios misijos pilnai dar nesuvokia. Kalbėtojas savo pranešimą baigė žodžiais: „Aš Amerikos neatradau, bet esu tikras, kad ir pati Amerika savęs dar neatrado“.

M. Musteikis — (ELI)

SOVIETŲ IMPERIALIZMO PARODA NAUJOJE ZELANDIJOJE

Naujosios Zelandijos Baltų Klubas Aucklande, talkininkaujamas lietuvių, latvių, estų, vengrų ir lenkų tautinių bendruomenių, suorganizavo Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėjos fotografinę parodą, išryškinančią sovietų rusiškąjį imperializmą. Paroda įvyko Aucklando rotušės koncertinėje salėje balandžio 26-29 d.d.

Paroda oficialiai atidaryta N. Zelandijos parlamentaro Roberto Muldoon. Jis ragino Zelandijos gyventojus pabusti iš apolitino miego ir suprasti, kad šio krašto demokratiškam gyvenimo būdui graso komunistinis imperializmas, kuris pavergė Rytų Europą ir didelius Azijos plotus. Mes negalime pamiršti komunizmo aukų, nes jie krito gindami ne tik savo, bet ir mūsų laisvę, pabrėžė kalbėtojas.

Meninę programą išpildė mišrus estų choras, vedamas dirigento P. Mutt, o Janina Francka paskambino Chopeno Laidotuvių maršą ir Revoliucinį etiudą. Parodos atidarymą telegramomis sveikino keli vyriausybės ministeriai ir parlamentarai.

Tą patį vakarą N. Zelandijos radiofonas per visą savo stočių tinklą paminėjo parodos atidarymą. Sekančias tris parodos dienas buvo suorganizuotos specialios programos su kalbėtojais ir apžvalginėmis filmomis. Kalbėtojų tarpe buvo Aucklando Miesto Tarybos narys R.C. Savory, Aucklando Visuomenės Reikalų vedėjas M. Tronson, Antikomunistinės Lygos pirmininkas M.L. Peers ir Medžio Darbininkų Profesinės Sąjungos pirmininkas J. Freeman. Visi kalbėtojai iškėlė čia vieną, čia kitą komunizmo sistemos sritį, parodydami, kaip komunistai, naudodami melą, nesusipratimus, karinę jėgą, o dažnai ir mūsų pačių nesantaiką ir apatiją, išplėtė savo imperiją. Jie taip pat nurodė, kaip reikia saugoti brangiausią žmogaus turtą — laisvę.

Nežiūrint nepalankaus oro paskutinėmis parodos dienomis ir šykštaus spaudos dėmesio (palyginti, trumpai parodą paminėjo abu Aucklando dienraščiai „Auckland Star“ ir „N.Z. Herald“ ir katalikų savaitraštis „Zealandia“), per 2,600 žmonių atsilankė parodoje. Vienos programos metu grupelė komunistų mėgino trukdyti kalbėtoją išsišokimais, bet nieko nepešę turėjo išsinešdinti lauk, palydėti triukšmingo publikos švilpimo ir plojimo. Parodos metu buvo išdalyta ir parduota apie 10,000 brošiūrų ir keliasdešimt knygų. Ši paroda bus perkelta dar į kelis didesnius Zelandijos miestus.

NORTHAMPTONAS

EKSKURSIJA SODYBON

DBLS Northamptono Skyriaus Valdyba praneša ir kartu kviečia kaip greičiau pranešti, kas nori vykti į Lietuvių Sodybą per Sekmines. Patariame vykti, kas tik gali, ir aplankyti nors kartą metuose tą lietuvių nuosavą žemę šiame krašte, kuri ir savo gamta panaši į mūsiškę Tėvynėj Lietuvoj. Reikia tikėtis, kad ekskursija bus įdomi, nes važiuosime trys kolonijos susidėjusios.

Be to, kurie važiuos savo automobiliais ir kitomis susisiekimo priemonėmis, susitarkime važiuoti kartu visi, nes ne visi žino tą ilgą kelią. Be to, ir kitais sumetimais bus kartu geriau.

Dar apie dvi savaitės iki Sekminių, bet paskubėkime!

Skyriaus Valdyba

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS AUCKLANDE

Gražią gegužės 1 d. sekmadienio popietę Aucklando lietuviai susirinko į naują Listono namų salę pagerbti ir prisiminti motinų. Minėjimą atidarė L. B. Aucklando apylinkės pirm. Č. Liutikas, o programą išpildė vaikai. Jų amžius buvo nuo 5 iki 19. Visi jie kiek jaudindamiesi pagerbė motinas įvairiaspalve programa.

D. Pečiulaitytė skaitė apie Motinos dienos sumanytoją Anną Jarvis ir šios šventės gilesnę prasmę. E. Mitkevičiūtė ir S. Paplauskas paskambino pianinu. D. Žiginskaitė deklamavo eilėraštį. Jo galas vertė susimąstyti: Ar vėl pamatysime prie Nemuno Vytį, ar liksime čia amžinai? Elena Intaitė, kurios mamytė yra skotė, nors nemokėdama lietuviškai, gražiai padeklamavo lietuvišką eilėraštį Motulę sen galvėlę. G. Kaminskas smuikavo, o R. Stacevičiūtė grojo akordeonu. R. Čepulytė ir du jauniausieji V. Varkalis ir V. Kaminskas deklamavo eilėraščius. Ž. Malskaitis paskaitė laišką motinai. V. Petraška paskambino Vienuolyno sode. B. Pinkutė deklamavo Tulauskaitės eilėraštį Mamytei.

Po programos sekė kavutė ir žaidimai. Vėliau susirinkimo dalyviai nuėjo į šalimais esančią katedrą, kur lietuviai tęsia savo gegužinių pamaldų tradiciją. **G. P.**

TREJOS DEVYNERIOS LONDONE

Kas nori gauti trejų devynerių Londone, prašom kreiptis į **Baltic Stores, 421, Hackney Rd., London, E.2.**

100 gramų su persiuntimu 11.6 šil.

TREJOS DEVYNERIOS

Lietuviams žinomąsias trejas devynerias galima dabar gauti šiuo adresu:

L. Pluskat, Neheim-Huesten/Westf., Graf Gottfriedstr. 76, Germany.

100 g žolių pokelis kainuoja 5 vokiškas markes.

REIKALINGAS SEZONINIS DARBININKAS

Lietuvių Sodyboje reikalingas vasaros sezonui (nuo birželio pradžios) virtuvės darbininkas ar darbininkė.

Amžius ir patyrimas nesvarbu. Rašyti L. Sodybos Vedėjui, Headley Park, Bordon, Hants.

VIRTUVĖS PORTERIS

reikalingas Monkton Combe School berniukų bendrabučiui. Gyventi vietoje, turi būti viengungis. Dėl smulkesnių žinių kreiptis: The Bursar, Monkton Combe School, Bath, Somerset.

VILLA LITUANIA

Lankydamiesi Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

VILLA LITUANIA
Piazza Asti 25/Via Casalmonferrato 33.
Tel.: 78. 90. 33; 78. 00. 14.
Roma — Italia.

Rasite jaukią aplinką, gerą maistą ir neperdėtą kainą.

Pageidaujama, kad dėl apsistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

Kolegijos Vadovybė

PAIEŠKOJIMAI

STASEVIČIUS Mečys, gyvenęs Co. Durham, prašomas atsiliepti: P. Janeliūnas, 13, Nassau Place, Leeds, 7.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Great Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22 šil., atskiras nr. 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 doleriai metams.

Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro D.B.L.S. Valdyba ir Europos Liet. Bendruomenių pirmininkai.